

Domáci a výjazdový cestovný ruch

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Lamačská cesta 3/C, 840 05 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Zuzana Sečánska
1.4 Odbor	Odbor metodiky a syntézy podnikových štatistík
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk
2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	08.07.2024
3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
<p>Cieľom štatistického zisťovania o domácom a výjazdovom cestovnom ruchu je poskytnúť základné informácie o dopytovej stránke cestovného ruchu v súlade s metodickým vymedzením stanoveným v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 692/2011 a delegovaným Nariadením Komisie (EÚ) 2019/1681 z 1. augusta 2019, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 692/2011 o európskej štatistike cestovného ruchu.</p>	
3.2 Klasifikačný systém	
NUTS 2016	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
Domáci a výjazdový cestovný ruch (cesty podniknuté rezidentmi Slovenskej republiky v rámci Slovenskej republiky a ich vycestovania do zahraničia).	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
<p>Cestovný ruch - zahŕňa aktivity ľudí cestujúcich do hlavného cieľového miesta mimo svojho obvyklého prostredia na menej ako 1 rok za akýmkoľvek hlavným účelom (dovolenka, voľný čas, rekreácia, služobný účel, iný osobný účel) iným, ako je zamestnať sa rezidentským subjektom v navštívenom mieste/krajine.</p> <p>Cestovanie sa vzťahuje k činnostiam cestujúcich.</p> <p>Cestovný ruch (turizmus) sa vzťahuje k činnostiam návštevníkov (turistov, jednodňových návštevníkov).</p> <p>Cestovný ruch je podmnožinou cestovania a návštevníci sú podmnožinou cestujúcich.</p> <p>Cestovanie sa vo všeobecnosti vzťahuje na akékoľvek cestovanie osoby medzi dvoma geografickými územiami za</p>	

rôznym účelom (aj cestovanie do školy, do práce, sťahovanie) v rôznej dĺžke trvania

Cestovný ruch sa vzťahuje k návštevníkom, ktorí cestujú:

- do hlavného cieľového miesta mimo svojho obvyklého prostredia
- na menej ako 1 rok
- za akýmkoľvek hlavným účelom (dovolenka, voľný čas, rekreácia, služobný účel, iný osobný účel) iným, ako je

zamestnať sa rezidentským subjektom v navštívenom mieste/krajine.

Štatistické pojmy a definície sú v súlade s [Nariadením 692/2011](#) o európskej štatistike cestovného ruchu, jeho [delegovaným Nariadením 2019/168](#) 1 a [Metodickým manuálom](#) štatistik cestovného ruchu verzia 3.1.

3.5 Štatistická jednotka

V rámci štatistického zisťovania v domácnostiach o domácom a výjazdovom cestovnom ruchu je oslovený respondent, ktorý cestoval a zdržiaval sa v sledovanom časovom období (referenčnom období) na osobné alebo služobné účely mimo svojho obvyklého prostredia a zisťovanie poskytuje informácie o:

- Účasť na cestovnom ruchu: každý jednotlivec v domácnosti, mimo detí do 14 rokov (vrátane) a študentov bývajúcich na internáte.
- Cesty s prenocovaním: jednotlivec v domácnosti (15 a viac rokov), ktorý uskutočnil cestu s minimálne jedným prenocovaním v rámci referenčného obdobia.
- Jednotlivec v domácnosti (15 a viac rokov), ktorý uskutočnil jednodňovú cestu v rámci referenčného obdobia.

3.6 Cieľová populácia

Populácia Slovenskej republiky vo veku 15 a viac rokov okrem študentov žijúcich na internátoch, osôb žijúcich v kláštoroch, členov slovenských veľvyslanectiev a inštitúcií v zahraničí.

3.7 Geografické pokrytie

Do zisťovania sú zaradené domácnosti podľa náhodného výberu v rámci regiónov, vekovej skupiny a pohlavia. Výberový súbor je určený na 5 rokov. Výberová vzorka je matematicko-štatistickými metódami odhadnutá na celú populáciu Slovenskej republiky staršiu ako 15 rokov v rámci celého územia Slovenskej republiky.

3.8 Časové pokrytie

V databáze Datacube sú dostupné údaje od referenčného roku 2003:

- cesty s prenocovaním: od 2003, zlom v časovom rade 2013
- účasť na cestovnom ruchu: od 2003, zlom v časovom rade 2013
- jednodňové cesty: od 2013

3.9 Bázické obdobie

Údaje sú prezentované v absolútnych hodnotách a ako indexy (romr = 100).

4 Merná jednotka

Údaje sú prezentované v absolútnych hodnotách, v eurách, alebo ako indexy (romr = 100)

5 Referenčné obdobie

Rok 2023.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Spravodajská povinnosť predkladať štatistické výkazy subjektom vyplýva zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (§ 18 ods. 3) a nie je možné ju odmietnuť (§ 18ods. 8). Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely. Štatistické zisťovanie je súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní vydaného na trojročné obdobie v Zbierke zákonov SR.

[NARIADENIE 692/2011](#) o európskej štatistike cestovného ruchu

[DELEGOVANÉ NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) 2019/1681](#)

[Metodický manuál](#) štatistik cestovného ruchu

[VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE \(EÚ\) č. 1051/2011](#)

6.2 Spoločné využívanie údajov

Štatistické informácie zo zisťovaní sú zdrojom pre plnenie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z požiadaviek európskeho štatistického systému, požiadaviek medzinárodných inštitúcií, na zabezpečenie potrieb informačného systému Štatistického úradu Slovenskej republiky. Štatistické výstupy sú v pravidelnej periodicite poskytované medzinárodným a národným organizáciám (Eurostat, Národná banka SR) resp. nepravidelne ostatným užívateľom.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely. V súlade so zákonom o štátnej štatistike č. 540/2001 Z.z. §2g a §30 nemôže ŠÚ SR zverejňovať dôverné štatistické údaje, ale len informácie, ktoré vznikli sumarizáciou dôverných štatistických údajov, ktorá neumožňuje priamu alebo nepriamu identifikáciu spravodajskej jednotky.

Štatistický úrad SR zaviedol princípy a postupy k ochrane dôverných údajov v interných smerniciach a pokynoch. Smernica o ochrane dôverných štatistických údajov upravuje spôsob riadenia a realizácie činností súvisiacich so zabezpečovaním ochrany dôverných štatistických údajov v Štatistickom úrade SR. Interný metodický pokyn Štatistického úradu SR upravuje konkrétne metódy a hodnoty parametrov využívané pri ochrane dôverných štatistických údajov jednotlivých štatistických zisťovaní a súborov dát.

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Štatistický úrad SR zabezpečuje zverejnením agregovaných údajov ochranu dôverných štatistických údajov.

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia obsahuje časový harmonogram prvého publikovania vybraných ukazovateľov v najbližších 4 mesiacoch. Kalendár je aktualizovaný mesačne.

Edičný program obsahuje základné informácie o vydávaných publikáciách, termínoch vydania a jazykovej verzii. Všetky publikácie sú k dispozícii na internetovom portáli Štatistického úradu SR. Edičný program je dostupný na webovej stránke ŠÚ SR.

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia je dostupný na webovej stránke ŠÚ SR tu:

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

Internetový portál a online databáza ŠÚ SR sú aktualizované v súlade so Zásadami politiky zverejňovania a poskytovania štatistických informácií.

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

V deň uvedený v Kalendári prvého zverejnenia sú o 9.00 hodine zverejnené štatistické informácie dostupné všetkým užívateľom.

[DATACUBE](#)

9 Periodicita zverejňovania

Ročne

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

Údaje v informatívnych správach sú zverejnené v termínoch Kalendára prvého zverejnenia na webovom portáli ŠÚ SR.

10.2 Publikácie

Od roku 2021 je publikácia nahradená podrobnými tabuľkami v databáze DATAcube a Informatívnou správou.

10.3 On-line databázy

[DataCube](#)

10.4 Prístup k mikroúdajom

Užívateľom sú poskytované agregované údaje, mikrodata nie sú zverejňované.

10.5 Iné

Medzinárodné a národné organizácie majú zadané aj vlastné špecifické výstupy, ktoré sú poskytované najmä pre Národnú banku Slovenska, OECD, UNWTO a OSN, ústredným orgánom štátnej správy a iným.

10.6 Dokumentácia o metodike

Na portáli ŠÚ SR sú zverejnené štatistické formuláre vrátane metodických vysvetliviek ukazovateľov a metodické vysvetlivky v rámci Slovníka pojmov. Každá publikácia obsahuje metodické vysvetlivky a kontakt na informačný servis ŠÚ SR.

10.7 Dokumentácia o kvalite

Ku kompilácii štatistických výstupov existuje interná projektová dokumentácia:

- technické projekty
- metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovania
- metodický pokyn pre indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Politika kvality je definovaná a verejne prístupná v dokumentoch Deklarácia kvality a Politika kvality. Deklarácia kvality vyjadruje základné predstavy a záväzky predsedu a vrcholového manažmentu ŠÚ SR pre politiku kvality ŠÚ SR, ako aj zvyšovanie efektívnosti a účinnosti integrovaného systému manažérstva ŠÚ SR.

[Deklarácia kvality](#)

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov s cieľom podporiť zvyšovanie informačného a intelektuálneho kapitálu zákazníkov. Týmto spôsobom prispieť k zníženiu rizika v ich rozhodovacích procesoch a tak podporiť zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja a zvyšovania úrovne Slovenskej republiky ako súčasti EÚ.

[Politika kvality](#)

Príručka kvality popisuje dokumentované postupy systému kvality, ktoré sa používajú pri budovaní, realizácii a neustálom zdokonaľovaní systému manažérstva kvality v Štatistickom úrade Slovenskej republiky. Obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

[Príručka kvality](#)

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku. [Kódex postupov pre európsku štatistiku](#)

11.2 Hodnotenie kvality

Pokrytie, referenčné obdobie, zber údajov, kontrola a spracovanie údajov sa riadia metodikou Eurostatu. Proces zberu údajov je zabezpečovaný pracoviskom ŠÚ SR v Banskej Bystrici. Kontrola údajov sa vykonáva v kontexte procesu zberu údajov, spracovania a validácie údajov. ŠÚ SR vykonáva aj interné metodické audity. Hodnotenie štatistických zisťovaní a metodické audity vrátane analýzy výsledkov sú integrované do existujúceho manažérstva kvality.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Požiadavka vykonávať konzultácie s užívateľmi štatistických informácií je stanovená v samotnom Zákone o štátnej štatistike. Konzultácie pri príprave štátnych štatistických zisťovaní prebiehajú v rámci prípravy Programu štátnych štatistických zisťovaní (PŠŠZ). PŠŠZ je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý zostavuje ŠÚ SR v súčinnosti s ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami a obsahuje štatistické zisťovania organizované a vykonávané ŠÚ SR, ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami. ŠÚ SR vydáva program štátnych štatistických zisťovaní vyhláškou v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Koordinačná rada pre štátnu štatistiku zabezpečuje plnenie úloh Štatistického úradu SR. Kľúčoví užívatelia konkrétnych štatistických produktov sú uvedení v Marketingovom pláne napr. medzinárodné organizácie - Eurostat, OECD, OSN a národné inštitúcie napr. Národná banka Slovenska atď.

12.2 Spokojnosť používateľov

Štatistický úrad SR uskutočňuje od roku 2009 v dvojročných intervaloch prieskumy spokojnosti zákazníkov so svojimi produktmi a službami. Cieľom prieskumov je zistiť spokojnosť zákazníkov s produktmi a službami ŠÚ SR, získať informácie o užívateľoch, ich záujme a názore na poskytovanie a kvalitu štatistických produktov a služieb. Získané skutočnosti sú cenným zdrojom pre smerovanie ďalších aktivít ŠÚ SR. Jedným z hlavných cieľov stanovených v Stratégii rozvoja Štatistického úradu SR do roku 2022 je systematicky zvyšovať hodnotu inštitúcie a jej uznanie na národnej a medzinárodnej úrovni. Plnenie uvedeného cieľa úrad monitoruje aj pomocou ukazovateľov dôveryhodnosť ŠÚ SR a miera využívania poskytovaných informácií verejnosťou. ŠÚ SR uskutočňuje prieskumy dôveryhodnosti prostredníctvom externej nezávislej organizácie jedenkrát za 2 roky, so zámerom zabezpečiť objektivnosť a nespochybniteľnosť výsledkov z pohľadu verejnosti.

[Prieskum dôveryhodnosti](#)

[Prieskum spokojnosti](#)

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Časové rady ukazovateľov v súlade s nariadením sú dostupné od 2003 v Datacube.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť sa považuje za veľmi dobrú. ŠÚ SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb.

13.2 Výberové chyby

Nadhodnotenie: Vo výberovej vzorke sa môžu vyskytnúť byty rekreačné alebo na komerčné využitie, byty s nesprávnymi adresami alebo dočasne prázdne byty (žiadne osoby s obvyklým pobytom). V týchto prípadoch dochádza k nadmernému pokrytiu.

Podhodnotenie: Do rozsahu pôsobnosti nepatria členovia domácnosti kolektívnych domácností, osoby žijúce v kláštoroch, členovia slovenských ambasád a inštitúcií v zahraničí a študenti a študenti žijúci na internátoch alebo internátnych školách. Za tieto osoby sa údaje nezhrmažďujú.

13.3 Nevýberové chyby

Technický projekt spracovania údajov obsahuje popis všetkých logických dátových kontrol na úrovni mikrodát vykonaných počas zberu údajov. Zber údajov zabezpečuje pracovisko ŠÚ SR v Banskej Bystrici. Zapracované sú validačné kontroly automatického charakteru počas zberu a informatívne kontroly s cieľom zachytiť aj logické kontroly a väzby, znížiť mieru anomálií a outlierov. Účelom týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov.

Miera návratnosti za zisťovanie Domáci a výjazdový cestovný ruch za 3. štvrťrok 2023 je 81,3%.

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Zverejnenie údajov vo verejnej databáze ŠÚ SR „DATACUBE“ je v súlade s harmonogramom jej aktualizácie 6 mesiacov po sledovanom období.

14.2 Dochvilnosť

Termíny zverejnenia boli dodržané.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

Ukazovatele zo zisťovania o domácom a výjazdovom cestovnom ruchu sú kompilované za celé územie Slovenskej republiky.

15.2 Porovnateľnosť v čase

Údaje sú porovnateľné v časovom rade 2003-2012 a od referenčného roku 2013.

Zlom v časových radoch medzi rokmi 2012 a 2013 je spôsobený metodickými zmenami v spracovaní údajov (zber údajov bolo novo realizovaný v rámci výberového zisťovania pracovných síl).

15.3 Prierezová koherentnosť

Údaje sú súčasťou komplexných výstupov štatistiky cestovného ruchu spolu s relevantnými výsledkami štatistických zisťovaní Mesačný výkaz o činnosti ubytovacieho zariadenia (CR 1-12) a Ročný výkaz o vybraných službách v cestovnom ruchu (CR 6-01).

15.4 Vnútoraná koherentnosť

16 Náklady a záťaž respondentov

ŠÚ SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťaženia spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia.

Nákladovosť a záťaž na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Revízna politika upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy uplatňované pri revíziách na ŠÚ SR. Rovnaká politika revízií sa uplatňuje voči národným a medzinárodným užívateľom. V zmysle revíznej politiky je pri revidovaných údajoch vždy uvedený dôvod resp. charakter revízie. Politika revízií ako aj kalendár revízií je užívateľom dostupný na webovom portáli ŠÚ SR.

[• Politika a kalendár revízií ŠÚ SR](#)

Rozlišujeme nasledovné revízie:

z vecného hľadiska sa za dôvod revízie považuje

- zapracovanie kvalitnejších údajov na základe kompletnejšieho zdroja, vrátane nahradenia imputácií zozbieranými údajmi,
- spresnenie údajov v dôsledku aktualizácie sezónnych faktorov a zmeny bazického obdobia,
- spresnenie na základe presnejšej metodiky (v konceptoch, definíciách a klasifikáciách) a zmien v štatistických metódach,
- vykonanie opráv v zdrojových údajoch a výpočtoch.

Z časového hľadiska delíme revízie na

- bežné revízie sú revízie bez zásadných úprav metodík. Ide spravidla o významnejšie opravy údajov vrátane veľkých hodnôt získaných z nových zdrojov. Uskutočňujú sa periodicky v presne stanovených termínoch, pre aktualizáciu mesačných a štvrťročných údajov, až do najbližšieho zverejnenia údajov.
- ročné revízie sú revízie, ktoré sa robia ak sú dostupné všetky mesačné, štvrťročné údaje a už sú k dispozícii detailnejšie výsledky z ročných zisťovaní.
- mimoriadne a veľké revízie sú revízie definitívnych údajov z dôvodu významných metodických zmien vyplývajúcich z revidovania metodík, zo zmeny postupov a štatisticko – matematických metód výpočtov alebo opráv údajov. Mimoriadna revízia môže mať za následok (napr. zmenou definície) narušenie časovej porovnateľnosti údajov.

17.2 Revízia údajov v praxi

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Výberová vzorka je 2 050 domácností štvrťročne. Výberová vzorka je určená stratifikovaným dvojstupňovým pravdepodobnostným výberom bytových jednotiek, pričom sa ako základ použilo sčítanie obyvateľov z roku 2021.

18.2 Periodicita zberu údajov

Štvrťročne.

18.3 Zber údajov

Za zabezpečenie zberu dát je zodpovedné pracovisko ŠÚ SR v Banskej Bystrici. Od januára 2021 sa prieskum realizuje samostatne. V rámci zisťovania o domácom a výjazdovom cestovnom ruchu je oslovený respondent, ktorý cestoval a zdržiaval sa v sledovanom časovom období

(referenčnom období) na osobné alebo služobné účely mimo svojho obvyklého prostredia. Ostatní respondenti uvádzajú dôvody, prečo nepodnikli žiadnu cestu v rámci cestovného ruchu. Údaje za študentov žijúcich mimo obvyklého prostredia (a domácnosti) na internátoch, študentov žijúcich v internátnych školách a iných typoch bytov sa nezisťujú.

18.4 Validácia údajov

Pracovisko ŠÚ SR v Banskej Bystrici je zodpovedné za zabezpečenie zberu dát v zmysle kompletnosti zbieraných údajov s pomocou štatistických kontrol údajov.

Rozlišujeme nasledovné kontroly:

1-Formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov

2-Neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými

Z pohľadu závažnosti chýb rozlišujeme medzi chybami:

I-informatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z-závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou

Kontrola a validácia údajov sa vykonáva podľa vnútroštátnych pravidiel validácie a Eurostatu podľa vnútroštátneho technického projektu prieskumu. Po zbere údajov nasleduje proces validácie na základe pravidiel logickej kontroly a pravidiel validácie podľa nariadenia 692/2011. Agregované údaje sa porovnávajú s predchádzajúcim obdobím.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Údaje o domácom a výjazdovom cestovnom ruchu sa zbierajú štvrťročne.

18.6 Úprava údajov

Položkové neodpovede respondentov sa imputujú z relevantných údajov ubytovacej štatistiky CR 1-12 (priemerná cena ubytovania za noc podľa kategórie ubytovania a podľa regiónu) a používajú pri imputácii výdavkov na ubytovanie v domácom a zahraničnom zisťovaní. Údaje z organizovaného cestovného ruchu (CR 6-01) sa využívajú na imputácie výdavkových údajov z hľadiska ceny zájazdu. Výsledky z výberového zisťovania sú matematicko-štatistickými metódami dopočítané na celú populáciu ľudí vo veku 15 a viac rokov.

19 Poznámka